

El carterista

Objectius:

- Reconèixer estereotips assignats a grups culturals i classes socials.
- Debatre i avaluar els efectes d'aquests estereotips.

Paraules clau: **Diversitat**, estereotips.

Material: Cartolines amb el rol de cadascú i cinta adhesiva o imperdibles.

Durada: 2 hores

Nombre de participants: a partir de 6.

Etape educativa: Pioners i Clan (15-18 anys)

Descripció de l'activitat:

Preparació: Abans d'iniciar l'activitat els educadors i les educadores elaboraran tantes targetes com participants hi hagi en el grup, cadascuna d'elles amb un rol concret: velleta jubilada, policia malhumorat, alcalde diplomàtic, gitana venedora ambulante, àrab transportista, andalús simpàtic... També s'elaborarà una targeta per participant amb el dibuix d'una cartera, i una sola targeta on hi hagi escrit "carterista".

Assignació de rols: Es reparteixen dues targetes (rol + dibuix de la cartera) a cada jove i es dona secretament, a l'atzar, la targeta amb el nom "carterista".

Dinàmica del joc: Quan tots els rols han estat distribuïts i s'ha assignat el/la "carterista" s'inicia el joc.

- Els nois i noies es col·loquen en cercle i l'educador/a inicia la següent història: *es fa de nit a la vila de Totsundú...* Els participants tanquen els ulls.
- L'educador/a espera que tots els i les joves estiguin amb els ulls ben tancats per continuar la història: *... quan aleshores, es lleva el carterista i, aprofitant que tots els vilatans i vilatanes estan ben adormits, decideix actuar...* En aquest moment, i sense que la resta dels i les participants obri els ulls, el carterista es "desperta", és a dir, obre els ulls, i assenyalat amb el dit qui esdevindrà la víctima del seu robatori (és important que el carterista eviti moure's i fer soroll). Aquest gest és observat per l'educador/a.
- L'educador/a fa anar a dormir el carterista: *... el carterista, sigil·lós, satisfet del seu robatori, se'n va a dormir, sense que ningú s'hagi assabentat de res...* És a dir, el carterista torna a tancar els ulls i se situa com la resta dels seus companys, que fins aleshores han estat amb els ulls tancats.
- L'educador/a desperta tothom: *... i després d'una nit llarga i tranquil·la els vilatans i vilatanes de Totsundú es lleven de bon matí...* Els nois i noies del grup finalment ja poden obrir els ulls.
- L'educador/a anuncia el robatori: *... quan ens adonem que el pobre / la pobra...* (el nom de la persona que ha assenyalat el carterista quan la resta del grup es trobava amb els ulls tancats) *s'ha llevat sense un duro a la butxaca!!!* (l'educador/a pren la targeta de la cartera a la víctima).
- L'educador/a organitza una assemblea: *... ara caldrà que, per assemblea popular, es discuteixi qui d'entre nosaltres ha estat la persona responsable del robatori...* En aquests moments els vilatans i les vilatanes hauran de discutir (per intuïció) qui creuen que és el o

la carterista. A l'hora d'argumentar postures caldrà que es faci des del punt de vista del rol assignat.

- Acusació popular: Quan els vilatans i vilatanes han escollit qui entre tots ells és el o la carterista (per consens o votacions) l'educador/a dirà si ho han encertat i, per tant, si han acusat el carterista real o bé no ho han encertat i han acusat injustament un vilatà o vilatana innocent. Si es dóna aquesta segona opció, la persona acusada haurà de marxar (metafòricament) de la vila perquè se l'envia injustament a presó...
- Continuació del joc: El joc continua amb l'arribada de la nit següent, quan tots els i les vilatanes se'n van a dormir; es lleva el carterista, escull una víctima i l'endemà, en llevar-se tothom, el poble se sorprèn amb un nou robatori...
- Final del joc: El joc finalitza quan es localitza el carterista, és a dir, quan els vilatans i vilatanes encerten qui és, o bé quan el carterista ha robat a tot el poble i ja no queda ningú més a qui poder robar.

Debat final: Els nois i noies identifiquen quins han estat els principals arguments utilitzats en les acusacions populars i observen si han respost a estereotips associats a les persones immigrades, grups culturals, classes socials... S'observa si són argumentacions utilitzades en la vida real i se'n valoren les conseqüències.

Implicació: Se cercaran alternatives sota la idea de "què puc fer jo / què podem fer nosaltres" per intervenir en el canvi d'imatges i visions negatives associades a determinades persones i col·lectius. Aquesta darrera fase d'intervenció ha de sorgir sempre que els nois i noies valorin la necessitat de provocar canvis. Si no és el cas, es recomana no forçar la realització d'aquesta fase final de l'activitat.

Una altra variant, amb una nova ambientació: Es pot escollir l'ambientació i personatges que es prefereixin en funció dels estereotips que es vulguin treballar: *mangui* d'uns campaments, associació il·lícita per al robatori de segones residències...

Una altra variant, per a altres edats: Aquesta activitat es pot adaptar a altres grups d'edats, i per fer-ho caldrà fixar-se en els rols proposats: per a edats petites caldrà establir rols senzills i per a edats més grans es poden utilitzar personatges amb rols més complexos (per exemple: delegat del govern central, responsable de polítiques d'immigració del poble...).